

**Syllabus
for
Siksha Shastri (B.Ed.) (ACQP01)**

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions (in Sanskrit only).
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Siksha Shastri (B.Ed.) (ACQP01)

PART-A (25 Questions)

Section 1 - General Knowledge & Mental Ability

भारतीयसंस्कृतिः, इतिहासः, सङ्गीतम्, क्रीडा, राज्यानि, भारतीयसंविधानम्, संस्कृतसाहित्यम्, साक्षरता, विज्ञानम्, राजधानि, ऐतिहासिकस्थानानि, पुरस्काराः (क्रीडा, साहित्यम्, सैन्यम्, विज्ञानम्), विशिष्टदिनाङ्काः, मानवाधिकाराः, विश्वसम्मेलनानि, संस्कृतसंस्थाः, समसामायिकविषयाः, वर्णमाला – क्रमनिर्धारणम्, संख्या – क्रमनिर्धारणम्, आरोह/अवरोहक्रमः, समयः, वासराः, दिनानि, होराः, दर्पणे समयः/शब्दः, आधारः आधेयश्च।

PART B (75 Questions)

SECTION - 1 Proficiency in Sanskrit Language

शब्दरूपाणि, धातुरूपाणि, सन्धिः, समासः – अव्ययीभावः, तत्पुरुषः, द्वन्द्वः/द्विगुः, कर्मधारयः / नञ्, बहुव्रीहिः,

कारकम् - कर्तृ, कर्म, करणम्, सम्प्रदानम्, अपादानम्, अधिकरणम्, उपपदविभक्तयः, कृदन्ताः - णिजन्ताः, सन्नन्ताः, तद्धिताः - अपत्यर्थकाः, मतुप्/वतुप्, स्त्रीप्रत्ययाः - टाप्, डीप्, डीष्, वाच्यम् - कर्तृवाच्यम्, कर्मवाच्यम्, भाववाच्यम्, वर्तनीगता अशुद्धिः।

SECTION - 2 Sanskrit Literature

वैदिकवाङ्मयम्, ब्राह्मणानि, आरण्यकानि, उपनिषदः, वेदान्तः, दर्शनानि, पुराणानि, रामायणम्, महाभारतम्, महाकाव्यानि, कविः, नाटकम्, गद्यम्, पद्यम्, चम्पू, आधुनिकरचनाः रचनाकाराश्च।

SECTION - 3 - Teaching Aptitude

शिक्षा, उद्देश्यम्, शिक्षकगुणाः, शिक्षणसिद्धान्ताः, अनुशासनम्, शिक्षणाभिवृत्तिः, कक्षाप्रबन्धनम्, शिक्षकभूमिका, शिक्षणोद्देश्यानि, प्राचीनशिक्षा, शिक्षामनोविज्ञानम्, शिक्षेतिहासः, शिक्षादर्शनम्, शिक्षासमाजशास्त्रं, समावेशितशिक्षा च, शिक्षानीतयः (1968, 1986, 2020)।

**Syllabus
for
Shiksha Acharya (M.Ed.)
(ACQP02)**

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions (in Sanskrit only).
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Shiksha Acharya (M.Ed.) (ACQP02)

PART (25 Questions)

SECTION - 1 – शिक्षणसम्बद्धसामान्यज्ञानम् (General knowledge related to Education)

शिक्षासंस्था: CSU New Delhi, NSU Tirupati, SLBSNSU, New Delhi, MHRD, UGC, NCTE, NCERT, NUEPA, ICSSR, DIET, etc., भारतीयसंविधानम्, शिक्षानीतिः, शिक्षागतसमस्याः, शिक्षाप्रकारः, अध्यापकशिक्षा सेवाकालिकप्रशिक्षणम्, विभिन्नशिक्षायोगाः, केन्द्रिकपाठ्यक्रमः (Core Curriculum), दूरशिक्षा, पर्यावरणशिक्षा, राष्ट्रीयसाक्षरतामिशन, प्रौढशिक्षासंस्थाः, क्रियात्मकमनसन्धानम्, RUSA, RMSA UEE, मूल्यशिक्षा।

PART - B (75 Questions)

SECTION - 1 संस्कृतभाषादक्षता (Proficiency in Sanskrit Language)

माहेश्वरसूत्राणि प्रत्याहारनिर्माणञ्च, सन्धिः, समासप्रक्रिया, कारकाणि, उपपदविभक्तयश्च, लकारप्रयोगः, प्रक्रियाः णिच्, सन्, कृत्प्रत्ययाः, तद्धितप्रत्ययः, स्त्रीप्रत्ययाः - टाप्, डीप्, डीष्।

SECTION - 2 संस्कृतशिक्षणम् (Teaching of Sanskrit)

संस्कृतशिक्षणम्, विभिन्नाः उपागमाः, पाठ्यपुस्तकसम्प्रत्ययः, शिक्षणपद्धतयः उद्देश्यम्, सोपानानि, श्रव्यदृश्योपकरणानि, पाठ्यसहगामिक्रियाः, पाठयोजनासोपानानि

SECTION - 3 – शिक्षामनोविज्ञानम् (Educational Psychology)

मनोविज्ञानपरिभाषा, मनोविज्ञानसम्प्रदायाः, बालानाम् अवस्थागतविशेषताः, अधिगमसंप्रत्ययः विशेषताः, अभिप्रेरणा विशेषताः, बुद्धिः सिद्धान्ताः च, व्यक्तित्वस्यार्थः, प्रकृतिः, मापनम्, मानसिकस्वास्थ्यम्, विशिष्टबालकाः, सांख्यिकी।

**Syllabus
for
Agama (ACQP03)**

Agama (ACQP03)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Agama (ACQP03)

१.-- क). आगम तथा तन्त्रशब्दयोः निरुक्तिः।

20 अङ्काः

ख). श्रुतेः (निगम-आगमयोः) लक्षणम्।

ग). निगमागमयोः सामान्यपरिचयः।

घ). आगमतत्त्वानि।

२.-- क). सांख्यदर्शनस्य तत्त्वानि।

25 अङ्काः

ख). पतिः, पशुः तथा पाशस्वरूपाणि।

ग). वेदान्तदर्शने जीवः ब्रह्म तथा जगत्।

घ). आगमे जीवः, शिवः तथा जगत्।

ङ). प्रकाशः, विमर्शः तथा यामलः।

३.-- क). योगस्य निरुक्तिः, लक्षणं तथा परिभाषा।

25 अङ्काः

ख). अष्टांगयोगः तथा षडङ्गयोगः।

ग). योगः - निरुपायः तथा सोपायः।

घ). श्रीमद्भगवद्गीतायां कर्मयोगः, ज्ञानयोगः भक्तियोगश्च।

ङ). आगमसम्मतज्ञानं तथा अज्ञानस्य परिभाषा।

च). अज्ञानस्य द्विविधभेदौ पौरुषाज्ञानं बौद्धाज्ञानञ्च।

छ). वेदान्तदर्शनसम्मतं ज्ञानं सप्रभेदम् अज्ञानस्वरूपञ्च।

४.-- क). प्रमाणस्य आगमसम्मतलक्षणं तथा प्रभेदः।

25 अङ्काः

ख). वैदिकदर्शनसम्मतप्रमाणम्।

Agama (ACQP03)

- ग). प्रमाताज्ञाने प्रमाणानाम् अनुपयोगिता ।
घ). प्रमाताप्रमाणयोः मध्ये उपजीव्योपजीवकभावयोः विचारः।
ङ). तार्किकदर्शनस्य (चार्वाक-जैन-बौद्ध) सम्मतप्रमाणानि।

५.-- क). परमेश्वरस्य पंचकृत्यानि पंचशक्तयश्च।

25 अङ्काः

- ख). पंच कंचुकाः।
ग). सप्रभेदः समावेशस्वरूपम्।
घ). श्रीमद्भगवद्गीतायाः सामान्यपरिचयः।
ङ). विश्वधर्मः।

National Testing Agency

**Syllabus
for
Baudha Darshan/Buddhist
Studies (Trilingual) (ACQP04)**

Baudha Darshan/Buddhist Studies (Trilingual) (ACQP04)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. All questions will be compulsory.*
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Baudha Darshan/Buddhist Studies (Trilingual) (ACQP04)

1. Metaphysics
2. Logic and Epistimology
3. Ethics
4. Bauddha Culture

**Syllabus
for
Dharmashastra, Vastu &
Paurohitya (ACQP05)**

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Dharmashastra, Vastu & Paurohitya (ACQP05)

UNIT – 1

वास्तु – वास्तुशास्त्रपरिचयः, भूचयनसिद्धान्ताः, कक्षविन्यासः, गृहारम्भगृहप्रवेशमुहूर्तः, आयादिविचारः।

UNIT – 2

पौरोहित्यम् - भारतीयकर्मकाण्डस्वरूपविचारः, षोडशसंस्काराः, श्राद्धप्रकाराः स्वरूपञ्च, विधिनिषेधनियमाः।

UNIT – 3

धर्मशास्त्रम् – धर्मलक्षणम्, आश्रमाः, उपनयनसंस्कारः, विवाहसंस्कारः, विवादपदानि, अग्निहोत्रप्रयोगः।

**Syllabus
for
Dharm Vijnan (ACQP06)**

Dharm Vijnan (ACQP06)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Dharm Vijnan (ACQP06)

- 1- वेद धर्मविज्ञान
- 2- आगम धर्मविज्ञान
- 3- स्मृति एवं पुराण धर्मविज्ञान
- 4- श्रीमद्भगवद्गीता धर्मविज्ञान
- 5- विश्व धर्मविज्ञान

**Syllabus
for
Dharmashastra (ACQP07)**

Dharmashastra (ACQP07)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Dharmashastra (ACQP07)

- 1- मनुस्मृति
- 2- याज्ञवल्क्य स्मृति, आचार अध्याय
याज्ञवल्क्य स्मृति, व्यवहार अध्याय
याज्ञवल्क्य स्मृति, प्रायश्चित्त अध्याय
- 3- निर्णय सिन्धु, प्रथम परिच्छेद

**Syllabus
for
Hindu Studies (Bilingual)
(ACQP08)**

Hindu Studies (Bilingual) (ACQP08)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. All questions will be compulsory.*
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Hindu Studies (Bilingual) (ACQP08)

1. Vedic Studies
2. Hindu Religious Sects
3. Hindu Philosophy
4. Hindu Culture
5. Hindu Literature
6. Hindu Ethics

**Syllabus
for
Indian Knowledge System
(ACQP09)**

Indian Knowledge System (ACQP09)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Indian Knowledge System (ACQP09)

Unit – I वैदिकसाहित्यस्य परिचयः Introduction to Vedic Literature

वेदानां सामान्यपरिचयः
वेदेषु पर्यावरणम्
वेदेषु यज्ञसंकल्पना
वेदेषु विज्ञानम्
वेदाङ्गपरिचयः

Unit – II अनुप्रयुक्तं संस्कृतव्याकरणं साहित्यं च - Applied Sanskrit Grammar & Literature

पाणिनीयव्याकरणसंरचना -- सूत्रपद्धतिः, प्रक्रियापद्धतिः
व्याकरणस्य स्वरूपम् ।
साहित्यम् -- रामायणम्, महाभारतम्
नाटकानि, गद्यपद्यचम्पूकाव्यानि, अलङ्काराः, छन्दांसि च

Unit – III अष्टादशानां पुराणानां परिचयः - Introduction to Puranas

महद्यं भद्र्यं चैव ब्रत्रयं वचतुष्टयम् ।
अनापलिङ्गकूस्कानि पुराणानि प्रचक्षते ॥

Unit – IV संस्कृतवाङ्मये विज्ञानम् - Science in Sanskrit

आयुर्वेदस्य परिचयः
कृषिविज्ञानम्
ज्योतिषस्य परिचयः
पर्यावरणविज्ञानम्

Unit – V भारतीयदार्शनिकचिन्तनानि - Indian Philosophical Systems

भारतीयदर्शनानां परिचयः
चार्वाकबौद्धजैनदर्शनानि
सांख्ययोगन्यायमीमांसावेदान्तदर्शनानि च

**Syllabus
for
Jain Darshan (ACQP10)**

Jain Darshan (ACQP10)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. All questions will be compulsory.*
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Jain Darshan (ACQP10)

1. Metaphysics
2. Logic
3. Ethics
4. Jain Culture

**Syllabus
for
Jyotish -Falit (ACQP11)**

Jyotish -Falit (ACQP11)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Jyotish -Falit (ACQP11)

- 1- भारतीयज्योतिषशास्त्रस्य परिचयः
- 2- भारतीयज्योतिषशास्त्रस्येतिहासः
- 3- गोलपरिभाषा
- 4- जन्मकुण्डलीनिर्माणम्
- 5- वास्तुरत्नाकरः
- 6- लघुपाराशरी
- 7- भावकुतूहलम्
- 8- जातकालङ्कारः
- 9- केरलप्रश्नसंग्रहः
- 10- केशवीयजातकपद्धतिः
- 11- ताजिकनीलकण्ठी (संज्ञातन्त्रम्)
- 12- पञ्चस्वराः
- 13- जातकपारिजातः (1-10 अध्यायाः)
- 14- हस्तसञ्जीवनम्
- 15- जैमिनीसूत्रम्
- 16- जातकपारिजातः (11-19 अध्यायाः)
- 17- मुहूर्त्तचिन्तामणि (शुभाशुभं, नक्षत्रं, संस्कारप्रकरणं च)
- 18- पूर्वकालामृतम्
- 19- उत्तरकालामृतम्
- 20- प्रश्नभूषणम्

**Syllabus
for
Jyotish -Ganit (ACQP12)**

Jyotish -Ganit (ACQP12)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Jyotish -Ganit (ACQP12)

1. भारतीयज्योतिषशास्त्रस्य परिचयः
2. भारतीयज्योतिषशास्त्रस्येतिहासः
3. गोलपरिभाषा
4. लीलावती
5. भास्करीयबीजगणितम्
6. रेखागणितम् (5,6,11,12 अध्याः)
7. त्रिकोणमिति
8. चापीयत्रिकोणमिति
9. सूर्यसिद्धान्तः (पूर्वार्द्धः)
10. सूर्यसिद्धान्तः (उत्तरार्द्धः)
11. दीर्घवृत्तलक्षणम्
12. आर्यभटीयम्
13. सिद्धान्तशिरोमणिः (स्पष्टाधिकारान्तः)
14. सिद्धान्तशिरोमणिः (पाताधिकारान्तः)
15. सिद्धान्ततत्त्वविवेकः (मध्यमाधिकारः)
16. सिद्धान्ततत्त्वविवेकः (स्पष्टाधिकारः)
17. ग्रहलाघवम् (स्पष्टाधिकारान्तम्)

**Syllabus
for
Krishna Yajurveda (ACQP13)**

Krishna Yajurveda (ACQP13)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Krishna Yajurveda (ACQP13)

१. वैदिकवाङ्मयकासामान्यपरिचय -
संहिता, ब्राह्मण, आरण्यक, उपनिषद्, वेदांग,
उपवेद, देवता-ऋषि-छन्द-विनियोग।
२. तैत्तिरीयसंहिताप्रथमकांड१-४प्रपाठक -
(क) मंत्रपूर्ति....।
(ख) पदों/शब्दोंकाअर्थतथाव्युत्पत्ति।
(ग) मन्त्रांशोकाभाष्य।
(घ) मंत्रोंकेदेवताऋषिछन्दविनियोग।
३. आपस्तम्बश्रौतसूत्र१- (धूर्तस्वामीकृतभाष्य) -
४. पुंसवन, चौल, उपनयन, समावर्तनतथाविवाहसंस्कार-
५. तैत्तिरीयब्राह्मणतृतीयअष्टक१-३प्रपाठकतथातैत्तिरीयब्राह्मणचतुर्थकाण्ड१-२प्रपाठक(सायणभाष्य)
(क) मंत्रपूर्ति....।
(ख) पदों/शब्दोंकाअर्थतथाव्युत्पत्ति।
(ग) मन्त्रांशोकाभाष्य।
(घ) मंत्रोंकेदेवताऋषिछन्दविनियोग।
६. सायणकृत- तैत्तिरीयभाष्यभूमिका-
७. तैत्तिरीयप्रातिशाख्य१-४अध्याय-
(क) स्वरभक्तितथास्वरोकापरिचय।
(ख) उच्चारणस्थान, वर्णसमाम्नाय।
(ग) छन्द-कादेवता, वर्णऋषिगोत्रपरिचय।
(घ) संज्ञाविधायकसूत्र।
८. पिङ्गलछन्दसूत्र (वैदिकप्रकरणमात्र)-
९. पाणिनीयशिक्षा-
(क) शिक्षाकामहत्त्व।
(ख) स्वरतथाव्यंजन।
(ग) वर्णसमाम्नायव्यवस्था।
(घ) स्वरोकाउदात्तअनुदात्तस्वरितभेद।
(ङ) वेदाध्ययनकावैशिष्ट्य।

**Syllabus
for
Nyaya Vaisheshika (ACQP14)**

Nyaya Vaisheshika (ACQP14)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Nyaya Vaisheshika (ACQP14)

Unit 1

न्यायदर्शन का इतिहास

Unit 2

तर्कसंग्रह

Unit 3

न्यायसिद्धान्तमुक्तावली प्रत्यक्षखण्डम्

Unit 4

तर्कभाषा

**Syllabus
for
Phalit Jyotish and Siddhant
Jyotish (ACQP15)**

Phalit Jyotish and Siddhant Jyotish (ACQP15)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Phalit Jyotish and Siddhant Jyotish (ACQP15)

UNIT - 1

सिद्धान्तज्यौतिषम् – नवविधकालमानानि, ग्रहस्पष्टीकरणम्, ग्रहणविचारः, लग्नसाधनम्, पञ्चाङ्गपरिचयः।

UNIT - 2

फलितज्यौतिषम् – राशिपरिचयः, ग्रहपरिचयः, द्वादशभावविमर्शः, दशाविमर्शः, मुहूर्तविचारः।

**Syllabus
for
Puranetihasa (ACQP16)**

Puranetihasa (ACQP16)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Puranetihasa (ACQP16)

UNIT 1 –

वैदिकसाहित्यस्येतिहासः, भारतीया संस्कृतिश्च – चतुर्णां वेदानां संक्षिप्तपरिचयः, वेदाङ्गानां संक्षिप्तपरिचयः, षोडशसंस्काराः, पुरुषार्थचतुष्टयम्।

UNIT 2 –

रामायणं महाभारतञ्च – रामायणस्य सामान्यपरिचयः, सुन्दरकाण्डम् (अध्यायाः 1-10), महाभारतस्य सामान्यपरिचयः, उद्योगपर्वणि प्रजागरपर्व (अध्यायाः 33-40)।

UNIT 3 –

भगवद्गीता - अध्यायः 12 – भक्तियोगः, अध्यायः 15 – पुरुषोत्तमयोगः।

UNIT 4 –

पुराणानि – अष्टादशपुराणानां सामान्यपरिचयः, पुराणानां लक्षणानि, पुराणानामुपकरणानि, पुराणे सृष्टिवर्णनम्।

UNIT 5 –

उपपुराणानि – अष्टादशोपपुराणानां सामान्यपरिचयः, उपपुराणानां कालनिर्णयः।

**Syllabus
for
Rigveda (ACQP17)**

Rigveda (ACQP17)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Rigveda (ACQP17)

१. वैदिकसाहित्यकासामान्यपरिचय -
ऋग्वेदसंहिता, ब्राह्मण, आरण्यक, उपनिषद,
वेदांग, उपवेद, देवता-ऋषि-छन्द-विनियोग।
२. ऋग्वेदीयसूक्त-
(क) नासदीयसूक्त (१०-१२९)
(ख) अक्षसूक्त (१०-३४)
(ग) इंद्रसूक्त (२-१२)
(घ) रुद्रसूक्त (२-३३)
(ङ) विश्वामित्रनदीसंवादसूक्त (३-३३)
(च) पुरुरवाउर्वशीसंवादसूक्त (१०-९५)
(छ) यम-यमीसंवादसूक्त (१०-१०)
३. ऐतरेयब्राह्मण-
(सायणभाष्य)
(क) सोमयागकावर्णना
(ख) शुनःशेषाख्याना
(ग) हरिश्चन्द्रोपाख्याना
(घ) तैत्तिरीयसदेवताओंकावर्णना
४. ऐतरेयउपनिषदशांकरभाष्य-
(क) पदों/शब्दोंकाअर्थतथाव्युत्पत्ति।
(ख) मन्त्रांशोकाभाष्य।
(ग) मंत्रोंकेदेवताऋषिछन्दविनियोग।
५. ऋग्वेदभाष्यभूमिका (सायणकृत) कासामान्यपरिचय -
६. विकृतिपाठोंकासामान्यपरिचयतथालक्षण-
७. पाणिनीयशिक्षा-
(क) शिक्षाकामहत्वा
(ख) स्वरतथाव्यंजना
(ग) वर्णसमाम्नायव्यवस्था।
(घ) स्वरोकाउदात्तअनुदात्तस्वरितभेदा

**Syllabus
for
Sahitya (ACQP18)**

Sahitya (ACQP18)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Sahitya (ACQP18)

1. शब्दशक्तिविचार, अभिधा, लक्षणा, व्यञ्जना, तात्पर्यादि |
2. रस, रसभेद एवं रसास्वाद विमर्श |
3. अलङ्कारलक्षण, उपमा, उत्प्रेक्षा, रूपक, अतिशयोक्ति, दृष्टान्त, निदर्शना, अर्थान्तरन्यास, असङ्गति विभावना |
4. दोषसामान्य लक्षण एवं भेद, गुणसामान्य लक्षण एवं भेद |
5. रूपक एवं उसके दशभेद, नायकभेद एवं उनके गुण, नायिकाभेद, नान्दी, पताकास्थानक, सन्धि, अर्थप्रकृति |
6. लघुत्रयी काव्य एवं उसके महाकवि, बृहत्त्रयी काव्य एवं उसके महाकवि |
7. नाट्य एवं नाटककार, शाकुन्तलम्, उत्तररामचरितम्, वेणीसंहारम्, मृच्छकटिकम्, रत्नावली |
8. गद्यकाव्य एवं गद्यकार बाणभट्ट, अम्बिकादत्तव्यास, कथा काव्य, मुक्तककाव्य, चम्पूकाव्य |
9. छन्दःसामान्य परिचय एवं भेद, वसन्ततिलका, द्रुतविलम्बित, शिखरिणी, शार्दूलविक्रीडितम्, उपजाति, वंशस्थ |
10. उपजीव्यकाव्य, स्तोत्रकाव्य, नीतिकाव्य, गीतिकाव्य |

**Syllabus
for
Sahitya (Alankara and Kavya
varga) (ACQP19)**

Sahitya (Alankara and Kavya varga) (ACQP19)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Sahitya (Alankara and Kavya varga) (ACQP19)

UNIT - 1

काव्यवर्गः – काव्यभेदाः विकासश्च, श्रव्यकाव्यानि, दृश्यकाव्यानि, काव्यस्वरूपम् ।

UNIT - 2

अलङ्कारवर्गः – अलङ्काराः ।

**Syllabus
for
Samveda (ACQP20)**

Samveda (ACQP20)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Samveda (ACQP20)

१. वैदिक वाङ्मय का सामान्य परिचय
संहिता, ब्राह्मण, आरण्यक, उपनिषद्, वेदाङ्ग,
उपवेद, देवता-ऋषि-छन्द-विनियोग।
२. सामवेदसंहिता - पूर्वार्चिक
(क) मन्त्रपूर्ति।
(ख) पदों / शब्दों का अर्थ तथा व्युत्पत्ति।
(ग) मन्त्रों के देवता, ऋषि, छन्द, विनियोग।
३. कात्यायनश्रौतसूत्रभाष्यभूमिका
(प्रारम्भ से समाप्ति तक)
४. सामवेदीय श्रौतसूत्रों का सामान्य परिचय
५. छान्दोग्य ब्राह्मण, प्रथम अध्याय (गुणविष्णुभाष्यसहित)
६. अर्थसंग्रह
प्रमाण, शाब्दी एवं आर्थी भावना, षड्विधभाग, मन्त्रलक्षण
निषेध एवं अर्थवाद।
७. सामवेद प्रातिशाख्य (पुष्पसूत्र/सामतन्त्र - प्रकृति विकृतिगान)
(क) सामसंज्ञाएँ।
(ख) साम सन्धि।
(ग) सामस्वर।
(घ) प्रश्लेश विश्लेश।
(ङ) सामगान प्रक्रिया।
८. सामवेदभाष्य भूमिका (सायणाचार्य कृत)
९. सुबोधिनी पद्धति (सोलह संस्कार पर्यन्त)

**Syllabus
for
Shukla Yajurveda (ACQP21)**

Shukla Yajurveda (ACQP21)

Note:

- i. There will be one Question Paper which will have 100 questions.
- ii. All questions will be compulsory.
- iii. The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:
- iv. Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.
- v. Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.

Shukla Yajurveda (ACQP21)

१. वैदिकवाङ्मय का सामान्यपरिचय-
संहिता, ब्राह्मण, आरण्यक, उपनिषद, वेदांग, उपवेद, देवता-ऋषि-छन्द-विनियोग।
२. शुक्लयजुर्वेदसंहिता, महीधरभाष्य, अध्याय 11 से 26 तक सम्पूर्ण।
(क) मंत्रपूर्ति....।
(ख) पदों/शब्दों का अर्थ तथा व्युत्पत्ति।
(ग) मन्त्रांशोकाभाष्य।
(घ) मंत्रोंकेदेवता, ऋषि, छन्द, विनियोग।
३. कात्यायनश्रौतसूत्रभाष्यभूमिका।
(प्रारम्भसेसमाप्तिक)
४. कात्यायनश्रौतसूत्र १-३ अध्याय।
५. शुक्लयजुर्वेदीयशतपथब्राह्मणप्रथमकाण्ड १-४ प्रपाठक (सायणभाष्य)।
६. अर्थसङ्ग्रह-
प्रमाण, शाब्दी एवं आर्थीभावना, षड्विधिभाग, मंत्रलक्षण, निषेध और अर्थवाद।
७. शुक्लयजुः प्रातिशाख्यम् -
(क) स्वरसंस्कारकापरिचय।
(ख) उच्चारणस्थान, वर्णसमाम्नायपरिचय।
(ग) पदगोत्रपरिचय।
(घ) देवतापरिचय।
(ङ) संज्ञाविधायकसूत्र।
८. काण्वभाष्यभूमिका (सायणकृत)।
९. कातीयेष्टिदीपकः।

**Syllabus
for
Veda Etc. (ACQP22)**

Veda Etc. (ACQP22)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Veda Etc. (ACQP22)

UNIT - 1

वेदाः - ऋग्वेदस्य परिचयः, शुक्लयजुर्वेदस्य परिचयः, कृष्णयजुर्वेदस्य परिचयः, सामवेदस्य परिचयः
अथर्ववेदस्य परिचयः।

UNIT – 2

वेदभाष्यम् – भाष्यभूमिका, मीमांसापरिभाषा, इष्टिपरिचयः, दर्शपूर्णमासेष्टिः, कण्वसंहिता।

**Syllabus
for
Vedanta (ACQP23)**

Vedanta (ACQP23)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Vedanta (ACQP23)

Unit 1 -

वेदान्त दर्शन का इतिहास

Unit 2 –

वेदान्तसार

Unit 3 –

वेदान्तपरिभाषा

Unit 4 –

ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यम्

Unit 5 –

उपनिषच्छांकरभाष्यम्

Unit 6 –

श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम्

**Syllabus
for
Vedanta, Sarvadarshan,
Mimansa, Nyaya Etc. (ACQP24)**

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Vedanta, Sarvadarshan, Mimansa, Nyaya Etc. (ACQP24)

UNIT -1 सर्वदर्शनम् – प्रमाणविचारः, प्रमेयविचारः, आत्मविचारः, कर्मविचारः, आस्तिकनास्तिकदर्शनानां सामान्यपरिचयः।

UNIT -2 साङ्ख्ययोगः – दुःखत्रयम्, सत्कार्यवादः, सर्गः, पुरुषः, अष्टाङ्गयोगः।

UNIT -3 न्यायः - कारणं तदप्रभेदाः, प्रत्यक्षसामग्रीविमर्शः, शक्तिग्रहोपायाः, द्वितीयलक्षणं चतुर्थलक्षणञ्च, अवतरणग्रन्थः, संशयपक्षता।

UNIT – 4 वैशेषिकम् – द्रव्यविचारः, प्रमाणविचारः, कर्मविचारः, धर्मविचारः।

UNIT – 5 मीमांसा – अङ्गत्वविचारः, भावना, विधिप्रकारः, सोमविचारः, नामधेयविचारः, शाब्दबोधनिरूपणम्।

UNIT – 6 अद्वैतवेदान्तः – मोक्षः, प्रमाणानि, साक्षी, सत्तात्रैविध्यम्, माया, अध्यासः।

UNIT - विशिष्टाद्वैतवेदान्तः - यतीन्द्रमतदीपिकायां प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, शब्दः, प्रकृतिः, जीवः, ईश्वरावताराः।

UNIT - 8 द्वैतवेदान्तः – प्रमाणानि, वेदापौरुषेयत्वम्, विष्णोः सर्वशब्दवाच्यत्वम्, विष्णोः सदागमैकवेद्यत्वम्।

UNIT - 9 रामानन्दवेदान्तः – वैष्णवमतसमीक्षा, रामानन्दभक्तिमीमांसा, रामानन्दीयसाहित्यपरिचयः।

UNIT - 10 काश्मीरशैवदर्शनम् – काश्मीरशैवागमपरिचयः, अभिगुप्तपरिचयः।

UNIT - 11 जैनदर्शनम् - प्रमाणनयमीमांसा, सर्वज्ञसिद्धिः, षड् द्रव्याणि, सप्त तत्त्वानि, जैनसाहित्यस्य सामान्यपरिचयः।

UNIT - 12 बौद्धदर्शनम् - दार्शनिकविचाराः – प्रतीत्यसमुत्पादः, अनात्मवादः, आर्यसत्यानि, अष्टाङ्गमार्गः, बौद्धधर्मविकासः (शाखाचतुष्टयम्), बौद्धसाहित्यस्य सामान्यपरिचयः।

**Syllabus
for
Vyakaran (ACQP25)**

Vyakaran (ACQP25)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Vyakaran (ACQP25)

1. परिभाषाएँ
2. कारक-विचार
3. सन्धि-विचार
4. षड्लिंग-विचार
5. महाभाष्यम्
6. स्वर एवं वैदिकी
7. धात्वर्थ, लकारार्थ, नामार्थ एवं सुबर्थ
8. समाशक्ति, शक्ति, निपातार्थ, नञर्थ तथा स्फोट

**Syllabus
for
Vyakarana and Shabdabodha
System (ACQP26)**

Vyakarana and Shabdabodha System (ACQP26)

Note:

- i. *There will be one Question Paper which will have 100 questions.*
- ii. *All questions will be compulsory.*
- iii. *The Question Paper will have two Parts i.e. Part A and Part B:*
- iv. *Part A will have 25 questions based on Language Comprehension/Verbal Ability, General Awareness, Mathematical/Quantitative ability and Analytical Skills.*
- v. *Part B will have 75 questions based on Subject-Specific Knowledge.*

Vyakarana and Shabdabodha System (ACQP26)

UNIT - 1

व्याकरणम् – संज्ञाप्रकरणम्, परिभाषाप्रकरणम्, सन्धिप्रकरणम्, स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्, कारकप्रकरणम्।

UNIT - 2

शाब्दबोधः – अङ्गत्वविचारः, भावना, शाब्दबोधनिरूपणम्, शक्तिप्रकरणम्।